visat.

primavera 2024

Editorial

«Encara no he escrit mai sense mullar la ploma al cor»

Amb aquestes paraules de Joan Salvat-Papasseit, tot recordant-lo en el centenari de la mort, us donem la benvinguda al número de primavera, el 37, de *Visat*, la revista del PEN Català. Arriba, com sempre, després de Sant Jordi, farcit d'articles sobre traduccions, commemoracions i novetats editorials.

A banda dels cent anys de la mort del poeta, a qui dediquem un magnífic article sobre la traducció al romanès, ben recent, del *Poema de la rosa als llavis*, a càrrec de la traductora, Elena Ciutescu, el 2024 va carregat de més commemoracions importants, com ara els cent anys de la mort d'Àngel Guimerà o del naixement de Jordi Sarsanedas, autors a qui, però, dedicarem l'atenció en el número de tardor.

Pel que fa a les novetats editorials, el 2023 ha estat un any marcat per la publicació d'obres de l'escriptor rus Lev Tolstoi, raó per la qual li hem dedicat la portada i un dossier de cinc articles. Com diu el professor Ivan Garcia, encarregat de fer la presentació general d'aquesta fita literària, «es podria dir que el 2023 ha estat l'any Tolstoi a Catalunya, tot i que no es commemorava el bicentenari de la mort de l'escriptor rus (això es va fer el 2010) ni el centenari del seu naixement, que se celebrarà el 2028». El seu article intenta explicar aquest fenomen, i inclou una retrospectiva de la recepció de Tolstoi a casa nostra.

La primera de les obres publicades, atesa la importància, és l'obra magna de l'escriptor, *Guerra i pau*, que ha girat per primer cop directament del rus Judit Díaz, a Edicions de 1984. A part d'aquest títol, han aparegut quatre traduccions de novel·les i relats, alguns dels quals són els textos de maduresa més importants de Tolstoi, com *La Sonata a Kreutzer*, doblement versionada per Miquel Cabal a l'editorial Flaneur i per Arnau Barios al Club Editor. A més,

Comanegra ha publicat el recull de relats *Quanta terra necessita una persona*, traduït per Marta Nin, mentre que Cal Carré ha publicat *Un matí del terratinent*, també en traducció de Miquel Cabal. A l'interior de la revista hi trobareu les reflexions de tots quatre traductors sobre la seva tasca.

A més d'això, en el número de primavera també hi trobareu altres textos interessants. En primer lloc, un parell d'aportacions a la figura d'Italo Calvino (al final del 2023 se'n commemorava el centenari del naixement): una a càrrec de Pep Sanz Datzira, que repassa la recepció de l'escriptor italià en català; i l'altra, d'Ivet Zwatrzko i Pou, que comenta les particularitats de la traducció de Pau Vidal (amb epíleg de Francesco Ardolino) de *L'últim és el corb* (Comanegra 2023).

Ja que parlem d'autors italians, Eloi Creus ens fa unes suggeridores reflexions a propòsit de la seva versió d'*En hora incerta* (Cafè Central), que inclou la poesia completa de qui fou supervivent i cronista de l'horror d'Auschwitz, Primo Levi. Aquesta traducció va rebre el 2023 el XIX Premi «Jordi Domènech» de Traducció de Poesia.

Raul Cianella, per la seva banda, ens presenta una rara avis literària, com és l'escriptora italiana Rosa Rosà, pseudònim futurista d'Edith von Haynau, a propòsit de la publicació d'*Una dona amb tres ànimes i altres relats futuristes* (Sfabula 2023), traduïda per Eudald Martínez Gavagnin. Rosà és sens dubte una figura gairebé desconeguda i sorprenent de les lletres italianes.

La traductora Inés Garcia López ens acosta al món medieval escandinau amb un article sobre la seva traducció de la *Saga de Kormákr* (Adesiara 2023), l'antiquíssima història d'amor islandesa del poeta-heroi que dona nom al llibre per la bella Steingerðr, ambientada al segle x, tot i que els textos daten del xiii o del xiv.

Per acabar, Nina Valls ens presenta una nova i interessant entrevista, aquest cop a l'escriptora, professora i traductora eslovena establerta a Catalunya Simona Škrabec.

Esperem que gaudiu dels continguts.